Европейски парламент
2019 – 2024

Комисия по рибно стопанство

2023/2049(INI)

27.6.2023

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно прилагането на Регламента за общата организация на пазара (ООП) в областта на рибарството и аквакултурите – Регламент (ЕС) № 1379/2013
(2023/2049(INI))

Комисия по рибно стопанство

Докладчик: Исаскун Билбао Барандика

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ – ОБОБЩЕНИЕ НА ФАКТИТЕ И КОНСТАТАЦИИТЕ 3

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....6

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ – ОБОБЩЕНИЕ НА ФАКТИТЕ И КОНСТАТАЦИИТЕ

Съгласно член 48 от Регламент № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за резултатите от прилагането на регламента до 31 декември 2022 година.

Комисията прие този доклад на 21 февруари 2023 г. и комисията по рибно стопанство реши да изготви доклад за изпълнението на посочения регламент.

Настоящият регламент за ООП беше приет в същия пакет, отнасящ се за преразглеждането на Регламента за ОПОР през 2013 година. С преразглеждането през 2013 г. бяха направени някои основни промени във функционирането на общата организация на пазара на продукти от риболов и аквакултури. Преразглеждането засили по-специално ролята на организацията на производителите в управлението на пазара, докато няколко от мерките за намеса на пазара бяха премахнати, като например мерките за окончателно изтегляне на рибни продукти от консумация от човека или тяхното унищожаване. Организацията на производители също играе важна роля по отношение на правилата за конкуренция, тъй като само организации на производители, признати съгласно Регламента за ООП, биха могли да се ползват от дерогации от правилата за конкуренция, както и да имат достъп до специфични фондове на ЕС, предназначени за техните действия по управление на пазара.

Регламентът за ООП е неразделна и важна част от мрежата от правила, която представлява правилата на общата политика в областта на рибарството, и по-специално с цел да се гарантира добре управляван и функциониращ пазар за продукти от риболов и аквакултури. Той допринася значително за гарантиране на конкурентоспособността, стабилността на пазара, прозрачността и осигуряването на разнообразни доставки на храни от водни организми за потребителите.

Позиция на докладчика

Докладчикът приветства напредъка, постигнат в прилагането на правилата на ООП, но счита, че са необходими повече усилия, за да се гарантира информацията за потребителите, да се подобри етикетирането, прозрачността на пазара и да се увеличи проследимостта на продуктите от риболов и аквакултури.

Докладчикът отбеляза няколко доклада, в които се посочва, както и в доклада на Комисията относно прилагането на правилата на ООП, че липсва хармонизирано прилагане на правилата. Поради това докладчикът счита, че е необходимо Комисията и държавите членки да положат повече усилия за по-добро и по-хармонизирано прилагане на Регламента за ООП. Наличието на по-хармонизирано прилагане е от значение, за да се гарантира доверието на потребителите в хранителните продукти от водни организми, пуснати на единния пазар, и за да се гарантират еднакви условия на конкуренция за рибарите и производителите на аквакултури в ЕС.

Докладчикът приветства намерението да се представи предложение за рамково законодателство относно устойчивите продоволствени системи с цел предоставяне на

допълнителна прозрачност и информация на потребителите. Такова рамково законодателство трябва да гарантира, че то не създава допълнителна административна тежест и е в съответствие с условието за устойчивост, определено в други законодателни актове на ЕС.

Докладчикът приветства резултата от преговорите относно преразглеждането на Регламента за контрол на рибарството, по-специално правилата, насочени към укрепване на разпоредбите за проследимост за всички продукти от риболов и аквакултури. Това ще представлява важна част от осигуряването на информация за проследимостта за европейските потребители и във връзка с това е необходимо Комисията да предложи допълнителни действия, за да се гарантира, че тази информация достига до крайния потребител по лесен и достъпен начин.

EUMOFA е Европейската обсерватория на пазара на продукти от риболов и аквакултура и е инструмент за проучване на пазара относно сектора на рибарството и аквакултурите в Европейския съюз, разработен от Европейската комисия. Тя има за цел да повиши прозрачността и ефективността на пазара, анализира динамиката на пазарите на ЕС и подкрепя бизнес решенията и разработването на политики. EUMOFA дава възможност за пряко наблюдение на обемите, стойностите и цените на продуктите от риболов и аквакултури – от първата продажба до етапа на продажба на дребно, включително вноса и износа. Данните се събират от държавите от ЕС, Исландия, Норвегия, Обединеното кралство и от институциите на ЕС и се актуализират ежедневно.

Докладчикът счита, че този инструмент следва да се използва допълнително от държавите членки, за да се подобрят още повече данните, събирани в рамките на инструмента, тъй като този инструмент би могъл да се използва в по-голяма степен за анализ на пазара и особено когато настъпят драстични промени, като например по време на кризата с COVID, за да се активират кризисните инструменти и варианти за стабилизиране на пазара.

ЕС има твърда позиция срещу ННН риболов и са необходими допълнителни действия, за да се постигне по-нататъшен напредък в това отношение. В работата срещу ННН риболова от голямо значение е подобряването на проследимостта и прозрачността във веригата за доставки на храни от водни организми в сектора на храните от водни организми.

Организациите на производители имат по-голяма роля в настоящия регламент за ООП и поради това е важно да бъдат признати вече съществуващите в държавите членки организации, които изпълняват роли, подобни на тези на организациите на производители. Правилата на ООП имат за цел да направят управлението на пазара лесно, особено за рибарите и производителите на аквакултури, и да не налагат структурни промени на организациите, които представляват тях и веригата на доставки, само за да отговорят на общо определение на ЕС.

Поради това докладчикът счита, че Комисията следва да се вслуша в няколкото призива на Европейския парламент, че критериите за признаване на организации на производители трябва да бъдат адаптирани, така че да отговарят по-добре на всички различни организации в държавите членки, които до голяма степен изпълняват задача,

попадаща в обхвата на целите на дадена организация на производители. Примери за такива организации, които следва да бъдат признати, са организациите от типа „cofradias“ и „prud’homie de pêche“.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно прилагането на Регламента за общата организация на пазара (ООП) в областта на рибарството и аквакултурите – Регламент (ЕС) № 1379/2013 (2023/2049(INI))

Европейският парламент,

— като взе предвид Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета[1] (Регламента за ООП), и неговото прилагане,

— като взе предвид доклада на Комисията до Европейския парламент и Съвета от 21 февруари 2023 г., озаглавен „Изпълнение на Регламент (ЕС) № 1379/2013 относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури“ (COM(2023)0101),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система“ (COM(2020)0381),

— като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2021 г. относно стратегията „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система[2],

— като взе предвид резултатите от преговорите за Регламента относно контрола на рибарството,

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността, както и член 1, параграф 1, буква д) от решението на Председателския съвет от 12 декември 2002 г. относно процедурата по разрешаване на изготвянето на доклади по собствена инициатива и приложение 3 към него,

— като взе предвид доклада на комисията по рибно стопанство (A9-0000/2022),

А. като има предвид, че в своята резолюция относно стратегията „От фермата до трапезата“ Парламентът подчерта, че добрите механизми за проследяване, които отговарят на потребителското търсене, като предоставят информация за това къде, кога, по какъв начин и каква риба е била уловена или отглеждана, включително за продукти, внесени от държави извън ЕС, са от съществено значение за осигуряване на безопасността на храните, гарантиране на прозрачност за потребителите, борба с незаконния, недекларирал и нерегулиран (ННН) риболов и постигане на целите на Зеления пакт и целите за устойчиво развитие;

Б. като има предвид, че предварителното споразумение между Парламента и Съвета

[1] ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1.
[2] ОВ C 184, 5.5.2022 г., стр. 2.

относно преразгледания Регламент относно контрола на рибарството съдържа значителни подобрения на правилата за проследимост за всички продукти от риболов и аквакултури; като има предвид, че тези правила ще се прилагат през преходен период, който ще бъде по-дълъг от желания – две години за пресни и замразени продукти и пет години за преработени продукти — и ще гарантира, че потребителите получават точна информация; като има предвид, че подобреното етикетиране ще представлява инструмент за борба с ННН риболов и ще допринесе за гарантиране на лоялна конкуренция;

Увод

1. припомня, че общата организация на пазарите (ООП) е неразделна част от общата политика в областта на рибарството (ОПОР), наред с мерките за опазване и финансовите мерки, и е от жизненоважно значение за постигането на техните цели;

2. подчертава факта, че преразглеждането на Регламента за ООП през 2013 г. доведе до преминаване от някои видове интервенции към подход, ориентиран в по-голяма степен към дългосрочния пазар, с акцент върху развитието и иновациите в сектора;

Професионални организации

3. счита, че организациите на производителите (ОП) са гръбнакът на сектора на рибарството и аквакултурите, като подкрепят ежедневното управление на ОПОР и дават възможност за нейното колективно прилагане на равнището на производителите;

4. счита, че организациите на производителите играят ключова роля за постигането на целите на ОПОР, поради което те трябва да получат допълнителна подкрепа; отбелязва, че трябва да се направи повече за насърчаване на създаването, консолидирането и финансирането на ОП в целия ЕС, особено в държавите членки, в които първичното производство остава до голяма степен разпокъсано (аквакултури, дребномащабен риболов); счита, че силното присъствие на ОП е от решаващо значение за повишаване на просперитета на крайбрежните общности и за укрепване на позицията на рибарите във веригата на доставки;

5. стига до заключението, че добре функциониращите ОП като цяло имат успешни мерки и действия, но отбелязва, че все още липсват ОП, които да организират по-специално дребномащабните рибари и производителите на аквакултури; отбелязва, че организациите на производителите на аквакултури, които функционират понастоящем, са особено успешни в своите дейности за насърчаване и комуникация;

6. счита, че понастоящем в държавите членки съществуват организации, които изпълняват задачи и функции, попадащи в сферата на компетентност на ОП, но че тези организации не могат да бъдат определени като ОП съгласно Регламента за ООП;

7. отбелязва, че кризата с COVID-19 доведе до внезапно затваряне на повечето пазари за пресни хранителни продукти от водни организми, което направи

целесъобразно възстановяването на възможността за използване на механизми за помощ за съхранение и разширяването им, така че да обхванат организациите на производителите на аквакултури;

Общи стандарти за предлагане на пазара

8. припомня, че много от пазарните стандарти, включени в Регламента за ООП от 2013 г., датират от 80-те и 90-те години на миналия век; отбелязва, че според оценката на Комисията тези стандарти като цяло са били уместни и ефективни и са донесли добавена стойност;

9. посочва, че оценката на Комисията и свързаните с нея консултации установиха възможности за опростяване, рационализиране и модернизиране на стандартите; отбелязва, че тя също така е установила сравнително ниско равнище на мониторинг от страна на националните органи, що се отнася до гарантиране на спазването на стандартите;

10. подчертава факта, че оценката на Комисията установи недостатъци в съществуващата рамка по отношение на способността ѝ за постигане на целите на Регламента за ООП;

Информация за потребителите

11. изразява съгласие по отношение на това, че за да може ООП да постигне изцяло своите цели, потребителите трябва да бъдат информирани чрез маркетингови и образователни кампании относно значението на консумацията на продукти от риболов и аквакултури, голямото разнообразие от достъпни видове, както и относно важността на това да разбират информацията, представена върху етикетите; счита, че за да могат потребителите да правят информиран избор, те следва да получават ясна и изчерпателна информация за продуктите, продавани на пазара на ЕС, и че тази информация следва да отговаря на едни и същи правила, независимо от произхода на продуктите;

12. заявява, че проследимостта и свързаните с нея мерки за прозрачност са необходими, за да се гарантира спазването на приложимите правила на ОПОР; счита, че ако тези мерки бъдат подкрепени от подходяща система за етикетиране, те могат да гарантират, че информацията, предоставяна на потребителите, е достоверна и надеждна; подчертава факта, че подобна система за етикетиране е от жизненоважно значение както за борбата с измамите с храни, включително неправилното етикетиране, така и за незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов;

13. отбелязва, че в своите консултации Комисията е получила доклади, в които се посочва, че изискванията за задължителна информация за потребителите не са били изпълнени в някои държави членки; отбелязва, че прилагането в целия ЕС се счита за неравномерно и това е особено значимо в някои сегменти, като например продавачите на риба и заведенията за обществено хранене; припомня, че етикетирането трябва да предоставя точно описание на рибните и нерибните продукти, по-специално когато се споменават заместващи продукти, тъй като в много случаи се използват изображения, които карат потребителите да мислят, че определени продукти са рибни продукти, докато те не са;

Правила на конкуренцията

14. припомня, че ОП могат да бъдат освободени от прилагането на правилата за конкуренция, за да постигнат своите цели, при определени условия, включително техните дейности да не водят до раздробяване на пазарите, да не изключват конкуренцията и да не елиминират конкуренцията;

15. отбелязва, че това освобождаване е от съществено значение за разрешаването на някои практики, използвани от ОП, като например контролиране на количествата, предлагани на пазара от членовете на ОП, с цел да се стабилизират пазарите и цените, да се спазват изискванията за опазване и да се избягва разхищаването на храни; стига до заключението, че непризнатите колективни организации на производители (напр. кооперации, „кофрадиас“) не могат да се възползват от освобождаването съгласно настоящите критерии за ОП;

Проучвания на пазара

16. припомня, че Европейската обсерватория на пазара на продукти от риболов и аквакултура (EUMOFA) предоставя данни за пазара на операторите в сектора на рибарството, за да им помогне да разберат по-добре пазарните тенденции; отбелязва, че от април 2013 г. съществуват специален уебсайт и база данни онлайн и те функционират пълноценно след влизането в сила на преразгледаната ООП, което е от полза за научноизследователските организации, заинтересованите страни и широката общественост, като увеличава достъпа до проучване на пазара и данни;

17. отбелязва, че EUMOFA беше използвана за задействане на кризисни мерки за справяне с въздействието на пандемията от COVID;

Заключения

18. приветства постигнатия напредък в прилагането на правилата на ООП; подчертава необходимостта от допълнителни усилия, за да се гарантира, че потребителите са добре информирани, да се подобри етикетирането, да се повиши прозрачността на пазара и да се увеличи проследимостта на продуктите от риболов и аквакултури;

19. счита, че Комисията и държавите членки трябва да положат повече усилия, за да постигнат по-единно прилагане на Регламента за ООП; счита, че по-уеднаквеното прилагане би могло да спомогне за гарантиране на доверието на потребителите в хранителните продукти от водни организми, продавани на единния пазар;

20. приветства намерението на Комисията да представи предложение за законодателна рамка за устойчиви продоволствени системи с цел повишаване на прозрачността и предоставяне на повече информация на потребителите; изтъква необходимостта да се гарантира, че това не създава допълнителна административна тежест и е в съответствие с условието за устойчивост, определено в други законодателни актове на ЕС;

21. приветства резултата от преговорите относно преразглеждането на Регламента относно контрола на рибарството, по-специално правилата, насочени към

укрепване на разпоредбите за проследимост за всички продукти от риболов и аквакултури. счита, че тази информация относно проследимостта ще бъде много важна за европейските потребители; призовава Комисията да предложи допълнителни действия, за да гарантира, че тази информация достига до крайните потребители в опростен и достъпен формат;

22. счита, че държавите членки следва да използват в по-голяма степен EUMOFA, за да подобрят допълнително данните, събирани в рамките на инструмента; счита, че EUMOFA би могла да се използва в по-голяма степен за анализ на пазара, особено когато са налице драстични промени, като например настъпилите по време на кризата с COVID, с оглед на активирането на кризисните инструменти и варианти за стабилизиране на пазара;

23. изразява убеждението си, че подобряването на проследимостта и прозрачността във веригата за доставки на храни от водни организми е от решаващо значение за борбата с ННН риболов;

24. отново призовава критериите за признаване на ОП да бъдат адаптирани, така че да отговарят по-добре на всички различни организации в държавите членки, които изпълняват задачи, попадащи до голяма степен в сферата на компетентност на ОП; във връзка с това изтъква организации като „cofradías“ и „prud’homies de pêche“;

°

° °

25. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.